

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ТЕРНОПІЛЬСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ ПЕДАГОГІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ ВОЛОДИМИРА ГНАТЮКА

СЕМЕРЯК ІРИНА ЗІНОВІЇВНА

УДК 811.111'276.6:004.738.5

**СОЦІОКОГНІТИВНИЙ ПІДХІД ДО ФОРМУВАННЯ СТРАТЕГІЙ ІНШОМОВНОГО
ПРОФЕСІЙНО ОРІЄНТОВАНОГО СПІЛКУВАННЯ МАЙБУТНІХ ПРОГРАМІСТІВ
З ВИКОРИСТАННЯМ ІНТЕРНЕТУ**

13.00.02 – теорія і методика навчання (германські мови)

Автореферат
дисертації на здобуття наукового ступеня
кандидата педагогічних наук

Тернопіль – 2016

Дисертацією є рукопис.

Робота виконана у Тернопільському національному педагогічному університеті імені Володимира Гнатюка, Міністерство освіти і науки України.

- Науковий керівник:** доктор педагогічних наук, професор
Микитенко Наталія Олександрівна,
Львівський національний університет імені Івана Франка,
професор кафедри іноземних мов
для природничих факультетів.
- Офіційні опоненти:** доктор педагогічних наук, професор
Бігич Оксана Борисівна,
Київський національний лінгвістичний університет, професор
кафедри методики викладання іноземних мов й інформаційно-
комунікаційних технологій;
- кандидат педагогічних наук, доцент
Синекон Оксана Степанівна,
Національний технічний університет України
«Київський політехнічний інститут»,
доцент кафедри англійської мови технічного спрямування № 2.

Захист відбудеться 15 квітня 2016 р. о 10.00 на засіданні спеціалізованої вченої ради К 58.053.05 Тернопільського національного педагогічного університету імені Володимира Гнатюка за адресою: 46027, м. Тернопіль, вул. М. Кривоноса, 2, зала засідань.

Із дисертацією можна ознайомитися на офіційному сайті <http://www.tnpu.edu.ua> та в бібліотеці Тернопільського національного педагогічного університету імені Володимира Гнатюка за адресою: вул. М. Кривоноса, 2, м. Тернопіль, 46027.

Автореферат розіслано 15 березня 2016 р.

Учений секретар
спеціалізованої вченої ради

О. П. Штонь

ЗАГАЛЬНА ХАРАКТЕРИСТИКА РОБОТИ

Розширення міжнародних зв'язків України, можливості співпраці різних країн у галузі інформаційних технологій зумовлюють необхідність володіння фахівцями іноземною мовою професійного спілкування для виконання професійних функцій і ролей: пошуку необхідної інформації, спілкування з колегами, клієнтами, презентації програмних продуктів. Ключові когнітивні характеристики майбутніх програмістів (високий рівень інтелекту, логічне, гнучке, динамічне мислення, ефективна оперативна пам'ять, довготривала пам'ять, алгоритмічний стиль мислення) дозволяють за допомогою фіксованого набору мовних і мовленнєвих засобів спланувати дії на шляху до реалізації комунікативної інтенції і досягнення поставленої комунікативної мети.

Як центральна фігура акту іншомовного професійно орієнтованого спілкування майбутній програміст конструює власний професійний імідж завдяки коректному застосуванню відповідних мовних і мовленнєвих засобів реалізації стратегій іншомовного професійно орієнтованого спілкування (СПОС). Таким чином, розробка і обґрунтування ефективної методики навчання іноземної мови за професійним спрямуванням майбутніх програмістів, спрямована на розвиток у цих фахівців СПОС, знаходить чільне місце в теорії та методиці навчання германських мов на сучасному етапі її розвитку.

Аналізу сутності іншомовної комунікативної компетентості, що є контекстом формування іншомовних комунікативних стратегій, присвячено праці І. Зимньої, М. Канале, С. Савіньйон та ін. Обґрунтуванню теоретичних засад змісту навчання іноземних мов присвячено праці О. Бігич, Н. Бориско, І. Задорожної, С. Ніколаєвої, Р. Мартинової, В. Плахотника, Г. Рогової та ін. Зміст навчання іноземної мови професійного спілкування досліджено у працях Л. Зені, М. Кокор, Н. Микитенко, Н. Рубель, О. Тинкалюк та ін. Визначення сутності, класифікація, формування і реалізація комунікативних стратегій (КС) стали предметом розвідок Ф. Бацевича, А. Белової, О. Винник, Г. Грайс, Т. ван Дейк, О. Іссерс, О. Ковригіної, І. Мельник, Л. Морської, О. Семенюк, Д. Терещук та ін. Взаємозв'язок між навчанням мови, когнітивними механізмами та соціальними аспектами вживання мови досліджувався Д. Аткінсоном, А. Бандурою, В. фон умбольдтом, Л. Виготським, Дж. Лакоффим, Ж. Піаже, Дж. Сантроком, Е. Сепіром, Б. Уорфом та ін. Специфіку комунікативної підготовки майбутніх програмістів вивчали Я. Булахова, І. Деркач, Н. Длугунович та ін.

Соціальне замовлення суспільства на якісну іншомовну підготовку майбутніх програмістів, які працюватимуть у міжнародних компаніях в Україні і за кордоном і володітимуть іноземною мовою професійного спілкування на достатньому рівні для реалізації функцій і ролей, а також велика кількість наукових праць, присвячених різним аспектам обраної проблеми, свідчать про важливість теми наукової

розвідки. Проте на сьогодні відсутнє комплексне дослідження проблеми формування СПОС майбутніх програмістів із використанням інтернету на основі соціокогнітивного підходу, що зумовлює **актуальність і доцільність дослідження.**

Зв'язок роботи з науковими програмами, планами, темами: вибір проблематики пов'язаний з науково-дослідною темою Тернопільського національного педагогічного університету імені Володимира Гнатюка «Формування міжкультурної іншомовної комунікативної компетентності студентів вищих навчальних закладів у контексті європейських вимог» (номер держреєстрації 0113U003330). Тему дисертації затверджено вченою радою Тернопільського національного педагогічного університету імені Володимира Гнатюка (протокол № 3 від 22.10.2013) і Міжвідомчою радою з координації наукових досліджень з педагогічних і психологічних наук в Україні (протокол № 10 від 17.12.2013).

Об'єктом дослідження є процес навчання майбутніх програмістів іншомовного професійно орієнтованого спілкування.

Предметом – методика формування у майбутніх програмістів СПОС на основі соціокогнітивного підходу з використанням інтернету.

Мета роботи полягає у теоретичному обґрунтуванні, практичній розробці та експериментальній перевірці методики формування у майбутніх програмістів СПОС на основі соціокогнітивного підходу з використанням інтернету.

Досягнення поставленої мети передбачає вирішення таких **завдань**:

- 1) уточнити структуру та зміст понять «іншомовна професійно орієнтована комунікативна компетентність майбутніх програмістів», «стратегії іншомовного професійно орієнтованого спілкування майбутніх програмістів»;
- 2) визначити теоретичні засади формування у майбутніх програмістів СПОС;
- 3) обґрунтувати зміст формування у майбутніх програмістів СПОС;
- 4) розробити систему вправ і завдань для формування у майбутніх програмістів СПОС на основі соціокогнітивного підходу з використанням інтернету, а також модель організації відповідного навчання;
- 5) експериментально перевірити ефективність розробленої методики та укласти методичні рекомендації для викладачів щодо організації навчання, спрямованого на формування у майбутніх програмістів СПОС.

Визначені завдання зумовлюють використання **методів дослідження**:

- науково-теоретичного рівня: аналіз науково-педагогічних праць із теми дослідження, навчально-методичних комплексів іншомовної підготовки майбутніх програмістів у ВНЗ, усних і письмових текстів, що репрезентують основні типи та жанри дискурсу програмістів, вивчення та узагальнення позитивного педагогічного досвіду для комплексного аналізу досліджуваної проблеми; моделювання

навчального процесу на основі соціокогнітивного підходу з використанням інтернету;

- науково-експериментального рівня: опитування студентів, наукове спостереження за процесом формування у майбутніх програмістів СПОС, тестування для виявлення рівня сформованості і динаміки розвитку СПОС; анкетування студентів із метою виявлення їхніх потреб і труднощів у процесі формування СПОС, ціннісних орієнтацій; методичний експеримент для доведення ефективності запропонованої методики, методи математичної статистики для підтвердження достовірності результатів експериментального навчання.

Гіпотеза ґрунтується на припущенні про те, що високого рівня сформованості СПОС у майбутніх програмістів можна досягти шляхом: впровадження відповідної методики, побудованої з урахуванням положень соціокогнітивного підходу (врахування індивідуальних особливостей студентів, адаптації навчальних завдань до навчальних можливостей майбутніх програмістів, їх активного залучення до комунікативної діяльності, новизни); поетапного формування СПОС (відповідно до специфіки іншомовної підготовки студентів у ВНЗ); застосування сучасних технологій навчання з використанням інтернету; виконання системи вправ і завдань, розробленої на основі навчального матеріалу, відібраного відповідно до визначених критеріїв.

Наукова новизна роботи полягає у тому, що в ній:

- вперше теоретично обґрунтовано, розроблено й експериментально перевірено методику формування у майбутніх програмістів СПОС на основі соціокогнітивного підходу з використанням інтернету, що полягає у визначенні двох етапів формування СПОС (у межах яких реалізуються три підетапи), створенні системи вправ і завдань, розробці відповідної лінгводидактичної моделі, компонентами якої є цільовий, концептуальний, змістовий, процесуальний, результативний і коригувальний;

- удосконалено предметний і процесуальний аспекти змісту формування у майбутніх програмістів СПОС;

- набули подальшого розвитку питання визначення критеріїв відбору навчального матеріалу, критеріїв та показників оцінювання рівня сформованості СПОС.

Практичне значення дослідження полягає у розробці навчально-методичного комплексу з формування у майбутніх програмістів СПОС на основі соціокогнітивного підходу з використанням інтернету; конструюванні тематико-часової моделі навчального процесу; відборі відповідного мовленнєвого матеріалу; обґрунтуванні навчально-методичного забезпечення роботи чат-груп для формування СПОС у майбутніх програмістів; підготовці методичних рекомендацій щодо особливостей формування СПОС у здобувачів вищої освіти на основі соціокогнітивного підходу з використанням інтернету.

Методику формування СПОС у майбутніх програмістів на основі соціокогнітивного підходу з використанням інтернету **впроваджено** в навчальний процес Львівського національного університету

імені Івана Франка (акт про впровадження № 4270 – Н від 24.09.2015), Тернопільського національного педагогічного університету імені Володимира Гнатюка (довідка № 1448-33/03 від 16.11.2015), Національного університету «Львівська політехніка» (довідка № 67-01-1904 від 28.10.2015), Хмельницького національного університету (довідка № 87 від 21.10.2015).

Апробація результатів здійснювалася на міжнародних наукових конференціях: «Каразінські читання: іноземна філологія. Пошук молодих» (Харків, ХНУ імені Каразіна, 2012), «Актуальні проблеми германо-романської філології та освітній соціокультурний процес» (Тернопіль, ТНПУ імені Володимира Гнатюка, 2013), «Роль письма у викладанні гуманітарних дисциплін» (Львів, ЛНУ імені Івана Франка, центр англійської академічної комунікації, 2013), «Теорія і практика професійно орієнтованого навчання іноземних мов» (Мінськ, Міжнародний університет «МІТСО» 2015), «Лінгвістична теорія та практика: історичне надбання, актуальні проблеми та перспективи розвитку» (Одеса, МГУ, 2015), «Педагогіка. Актуальні наукові дослідження. Теорія та практика» (Познань, 2015); засіданнях науково-методичного семінару кафедри іноземних мов для природничих факультетів Львівського національного університету імені Івана Франка у 2013-2015 рр.

Публікації. Основні результати дослідження відображено в 5 одноосібних статтях у вітчизняних наукових фахових виданнях, 2 статтях у закордонних збірниках наукових праць, 4 тезах доповідей на конференціях та в навчально-методичному посібнику «IT Student's English Handbook».

Структура й обсяг роботи зумовлена її цілями та завданнями. Дисертація складається зі вступу, трьох розділів, висновків, списку використаних джерел та 6 додатків, оформлених окремим томом. Повний її обсяг – 430 сторінок. Основний зміст викладено на 180 сторінках. Список використаних джерел налічує 190 найменувань, 87 з яких – іноземною мовою. Робота містить 8 таблиць і 10 рисунків.

ОСНОВНИЙ ЗМІСТ ДИСЕРТАЦІЇ

У **вступі** обґрунтовано вибір теми дисертації та її актуальність, визначено теоретичні засади, мету, завдання, об'єкт, предмет і методи дослідження, сформульовано наукову новизну і практичне значення, представлено інформацію про апробацію результатів роботи і структуру дисертації.

У першому розділі «**Теоретичні засади формування стратегій іншомовного професійно орієнтованого спілкування майбутніх програмістів із використанням інтернету у контексті соціокогнітивного підходу**» представлено результати критичного аналізу наукової літератури з проблеми дослідження, з'ясовано сутність іншомовної професійно орієнтованої комунікативної компетентності (ШОКК) як стратегічної мети іншомовної освіти майбутніх програмістів, визначено провідні СПОС таких фахівців, обґрунтовано концептуальний контекст формування СПОС, яким є соціокогнітивний підхід, проаналізовано сучасні технології формування СПОС майбутніх програмістів.

Іншомовну професійно орієнтовану комунікативну компетентність майбутніх програмістів трактуємо як їх інтегративну якість, яка виражається в комбінації таких складників: лінгвістичної, соціолінгвістичної, дискурсивної, функціональної і стратегічної компетентностей, а також мотиваційних чинників та досвіду комунікативної діяльності. Комплексний аналіз поняття «іншомовна професійно орієнтована комунікативна компетентність» дав змогу зробити висновок про те, що структура ПООКК майбутніх програмістів ієрархічна, оскільки її складають знання, навички, вміння, здатності, які, у свою чергу, є складниками компетентностей – компонентів ПООКК. Стратегічна компетентність, компонентами якої є СПОС майбутніх програмістів, не передбачає засвоєння студентами значного багажу знань, проте у тісній взаємодії з іншими компетентностями забезпечує вибір стратегій спілкування для компенсації недостатнього рівня сформованості однієї чи кількох зі згаданих компетентностей із метою успішного досягнення комунікативної мети. Стратегію іншомовного професійно орієнтованого спілкування визначаємо як здатність до реалізації сукупності поетапних мисленнево-мовленнєвих дій, спрямованих на моделювання учасниками комунікації власної комунікативної поведінки у контексті іншомовного фахового орієнтованого спілкування з метою реалізації комунікативної мети.

Здійснений аналіз наукових джерел довів, що у контексті проблеми формування СПОС майбутніх програмістів доцільно зацентувати увагу на групах вербальних адресатно орієнтованих стратегій: 1) інформативних, 2) спонукальних, 3) емоційно діяльнісних, 4) оцінно діяльнісних, 5) кооперативних, 6) стратегій самопрезентації. Обґрунтованість відбору груп домінуючих СПОС майбутніх програмістів доводить здійснений нами аналіз кореляції основних функцій іншомовного спілкування з визначеними групами стратегій. У роботі конкретизовано групи СПОС майбутніх програмістів за критерієм комунікативних інтенцій та завдань.

Студенти, відповідно до положень соціокогнітивного підходу, в процесі навчання іноземних мов у соціальному середовищі здобувають багаж знань, формують навички, уміння, переконання, установки, моделі комунікативної поведінки, конструюють власну систему знань і умінь на основі особистісного досвіду, забезпечуючи основу для застосування стратегій спілкування. У контексті соціокогнітивного підходу реалізуються принципи: адаптації вправ і завдань до рівнів сформованості іншомовної професійно орієнтованої комунікативної компетентності (у т. ч. стратегічної), їхніх стилів навчання; активного залучення майбутніх фахівців до оволодіння іноземною мовою; принцип новизни.

Когнітивний аспект соціокогнітивного підходу до формування СПОС майбутніх програмістів зумовлює формування ситуативної комунікативної мотивації, забезпечуючи активну участь студента в навчальній комунікативній ситуації, концентрацію його уваги, активізацію довготривалої пам'яті, успішне виконання вправ і завдань, реалізацію СПОС, досягнення комунікативної мети. Доведено значущість залучення механізму випереджувального відображення, сутність якого полягає у передбаченні очікуваної комунікативної поведінки

адресата, прогнозуванні і моделюванні комунікативної поведінки адресанта для ефективності процесу формування СПОС.

Методика формування СПОС у майбутніх програмістів передбачає застосування сучасних технологій навчання іноземних мов (ділові ігри, які включають рольові ігри і симуляції; презентації; звіти; брифінги; дебрифінги; онлайн чат-навчання (у процесі позааудиторної навчальної діяльності)). Активне використання у навчальному процесі інтернету зумовлене специфікою майбутньої професійної діяльності та когнітивними особливостями, притаманними майбутнім програмістам, має низку переваг, серед яких: орієнтація на ефективну взаємодію учасників навчального процесу у системах «студент-студент», «викладач-студент», активна участь майбутніх фахівців у процесі навчання, творчий підхід до проведення занять, активізація самостійної пошукової діяльності студентів, високий рівень мотивації та емоційності здобувачів вищої освіти, організація наближеного до автентичного контексту вживання мови.

У другому розділі **«Методика формування СПОС майбутніх програмістів із використанням інтернету на основі соціокогнітивного підходу»** обґрунтовано основні положення експериментальної методики: висвітлено зміст навчання, окреслено критерії відбору навчального матеріалу, розроблено відповідну систему вправ і завдань.

Компоненти змісту формування СПОС майбутніх програмістів визначаються у предметному і процесуальному аспектах. Предметний компонент реалізується у сферах, темах і комунікативних ситуаціях; мовному матеріалі (фонетичному, лексичному, граматичному); мовленнєвому матеріалі (моделях, текстах), комунікативних стратегіях (КС) і СПОС. Процесуальний компонент – у знаннях (організаційних, прагматичних (у т.ч. знаннях КС і СПОС), соціолінгвістичних, предметних); розумінні правил їх реалізації; рецептивних і репродуктивних навичках; рецептивних і продуктивних умінь (у т.ч. умінь оперування КС і СПОС), вправах і завданнях для їх розвитку.

Формування змісту навчання іноземної мови професійного спілкування майбутніх програмістів у вищій школі має відбуватися на основі аналізу професійного дискурсу й виокремлення його ключових характеристик. Специфіка комунікації у сфері програмування полягає у вживанні фахових термінів, комбінації лексичних одиниць та синтаксичних структур, утворених відповідно до комунікативної інтенції та комунікативної мети. Одна з ключових особливостей комунікативної поведінки майбутніх програмістів у сучасному суспільстві – спілкування за допомогою віртуальних технологій, зокрема – інтернет-комунікація. Щодо вибору мовних засобів, успішна реалізація вербальних адресатно орієнтованих кооперативних, інформаційних, спонукальних, емоційно діяльнісних, оцінно діяльнісних стратегій, стратегій самопрезентації вимагає вживання емоційно забарвлених слів, яскраво забарвленої оцінювальної лексики – кліше, менш офіційних мовних одиниць, часом – розмовних, термінологічних, пасивних

граматичних конструкцій, метакогнітивних дієслів, прислівників порівняння для вираження оцінювання і самооцінювання, звертання, етикетних формул демонстрації поваги, висловлення згоди, незгоди, переконання та ін.

Формування СІПОС відбувається в умовах максимального наближення комунікативної практики до ситуацій професійного спілкування. Визначені СІПОС майбутніх програмістів реалізуються у продуктивних видах мовленнєвої діяльності, проте тісно пов'язані з рецептивними. Зазначена особливість відображена у запропонованій нами системі вправ і завдань. У рамках інституційного дискурсу наближеними до ситуацій професійного спілкування є колегіальна консультація, практична і консультативна допомога клієнтові, спілкування з колегою, презентація новинок у сфері програмування, нарада, конференція, спілкування з керівником підрозділу чи установи та ін., у рамках інтернет-комунікації – ведення ділового та приватного листування, різних видів документації, спілкування в чатах, на форумах, участь у веб-семінарах, інтернет-конференціях, ведення сайту, блогу та ін.

Оскільки найбільшу кількість зразків практичної реалізації СІПОС містять тексти, у роботі обґрунтовано критерії їх відбору для формування СІПОС майбутніх програмістів: демонстрація вживання стратегій у ситуаціях професійного спілкування; активізація вживання КС і СІПОС в усіх видах мовленнєвої діяльності з опорою на говоріння і письмо; забезпечення поетапності, послідовності та наступності в оволодінні навчальним матеріалом; забезпечення дозованості навчального матеріалу; автентичність; доступність викладу навчального матеріалу як на теоретичному, так і на понятійному рівнях; комунікативність; ситуативність; проблемність.

Визначено вимоги до обсягу нового навчального матеріалу для опрацювання впродовж навчального заняття.

Реалізація системи вправ і завдань, спрямованої на формування СІПОС майбутніх програмістів, передбачає врахування відповідних етапів: 1) формування КС студентів у процесі вивчення загального курсу іноземної мови; 2) формування СІПОС під час засвоєння курсу іноземної мови професійного спілкування та підетапів, які є компонентами кожного із зазначених етапів (ознайомлення студентів із комунікативними стратегіями у контексті їх вживання; автоматизація мовленнєвих дій зі стратегіями у всіх видах мовленнєвої діяльності з опорою на продуктивні; реалізація стратегій у комунікативній діяльності).

Система вправ і завдань представлена різними групами, типами, видами і спрямована на формування визначених іншомовних КС і СІПОС відповідно до обґрунтованих етапів і підетапів (табл. 1).

Зупинимось детальніше на видах вправ і завдань, оскільки вони не представлені у таблиці. Види вправ і завдань групи 1 підгруп 1, 2 і 3 системи спрямовані на формування іншомовних КС, що є основою для формування і розвитку СІПОС. Провідними видами вправ і завдань, які належать до

групи 2 підгрупи 1 і виконуються на етапі пред'явлення СПОС, є: читання текстів, взятих із інтернет-ресурсів для отримання нової інформації професійного характеру, прослуховування аудіо- і перегляд відео-матеріалів. Провідними видами вправ і завдань, які належать до групи 2 підгрупи 2 і виконуються на етапі автоматизації мовленнєвих дій з СПОС, є: заповнення відповідними функціональними фразами пропусків у тексті, вправи на побудову асоціативних ланцюгів на продукування СПОС з використанням брейн-стормінгу. Вправи і завдання, які належать до групи 2 підгрупи 3 і виконуються на етапі реалізації СПОС у комунікативній діяльності, передбачають: написання ділової документації; звітів; онлайн чат-навчання в усній і письмовій формі; використання брифінгу; дебрифінг-рефлексії, рольових ігор; симуляції; виконання індивідуальних і групових проектів професійного характеру; презентації.

Таблиця 1

**Групи й типи вправ і завдань для формування СПОС
майбутніх програмістів**

Група 1 для виконання на 1-му етапі (у процесі вивчення загального курсу іноземної мови)			Група 2 для виконання на 2-му етапі (у процесі вивчення курсу іноземної мови професійного спілкування)		
Превалюючі КС: кооперативні, інформативні, емоційно діяльнісні, спонукальні			Превалюючі СПОС: кооперативні, інформативні, оцінно діяльнісні, самопрезентації		
Підгрупа 1 для ознайом- лення студентів із КС	Підгрупа 2 для автомати- зації дій студентів із КС	Підгрупа 3 для реалізації КС у комунікативній діяльності	Підгрупа 1 для ознайомлення студентів із СПОС	Підгрупа 2 для автомати- зації дій студентів із СПОС	Підгрупа 3 для реалізації СПОС у комунікативній діяльності
Типи вправ і завдань			Типи вправ і завдань		
рецептивні умовно- комуніка- тивні	рецептивно- репродуктивні умовно- комунікативні, рецептивно- репродуктивні комунікативні	продуктивні умовно- комунікативні, продуктивні комунікативні	рецептивні умовно- комунікативні	рецептивно- репродуктивні умовно- комуніка- тивні, рецептивно- репродук- тивні комунікативні	продуктивні умовно- комунікативні, продуктивні комунікативні

Опублікований навчальний посібник “IT Student’s English Handbook” повною мірою представляє розроблену систему вправ і завдань. Наведемо приклади кількох.

Приклад 1 (група 1, підгрупа 1). Вид вправи – *ознайомлювальне читання, спрямоване на розпізнавання функціональних фраз. Інструкція.* Read the joke and find functional phrases.

- Jacob Palmer: Are you Steve Jobs?
- Cal Weaver: What?
- Jacob Palmer: Hold on a second! Are you the billionaire owner of Apple computers?
- Cal Weaver: No!
- Jacob Palmer: Oh, okay. Well, in that case you got no right to wear New Balance sneakers, ever!

Приклад 2 (група 1, підгрупа 2). Вид вправи – складання ланцюгової історії з використанням технології *брейн-стормінгу. Інструкція.* Work in pairs and make a list of possible communicative situations to which the functional phrases could be applied. In turn compose your own sentences using the presented strategies. Build up a funny chain story.

Functional phrases for informative strategies to present the information:

I’d like to tell you ... My story is about ... And now I wish to inform ...

Functional phrases for stimulating strategies to motivate the interlocutor:

You’ve got to find ... Hold on a second ... Well, in that case ... Stay ...

Приклад 3 (група 1, підгрупа 3). Вид завдання – складання монологу і діалогу з елементами *рольової гри.*

Інструкція для студентів 1 групи. You present Jobs’ speaking group. Follow Job’s mode of speaking and deliver a speech about your life story. Choose the best presenter of the speech. Use as many functional phrases (presented below) as possible.

Functional phrases for informative strategies to express oneself:

In my experience ... Speaking from myself ... In my eyes ... As far as I am concerned ... From my standpoint ... I had a long think about ... I’d like to point out that ...

Functional phrases for emotional and evaluative strategies to enhance the meaning:

I would stress ... I can’t help mentioning ... I can say without exaggeration ...

It is taken for granted that ... It goes without saying that ... Unfortunately ...

Інструкція для студентів 2 групи. You present journalists’ speaking group. Prepare your set of questions and interview the best presenter of Job’s role. Use as many functional phrases (presented below) as possible.

Functional phrases for cooperative strategies to ask for information:

Would you be so kind to tell us ...? Could you please dwell upon? Don’t you mind describing in detail? Pardon, what did you mean saying ?

Приклад 4 (група 2, підгрупа 2). Вид завдання – *групове онлайн чат-навчання під керівництвом викладача-фасилітатора. Інструкція.* Engage your partners in talk and by means of functional phrases presented below speak on the topic “What’s your choice: MAC vs PC (technical features)”.

Functional phrases for cooperative strategies to express agreement:

I have come to the same ... I share your view ... I’m at one with on that point! I hold the same opinion ... We are of one mind on the question ... I have no objections ...

Functional phrases for emotional activity strategies to express disagreement:

I am afraid that it is not quite true ... Your opinion disagree with the facts ... I disagree with you over the matter! You are off your head! Your argument does not hold water!

Приклад 5 (група 2, підгрупа 3). Вид завдання – складання полілогу на основі *симуляції. Інструкція.* In pairs act out a “shop talk” between IT specialists. Student A is a chief technology officer wishing to buy a computer with certain technical features. Student B is a shop assistant – a second year IT student whose task is to persuade the customer to purchase the most expensive MACBOOK in the shop. With the help of functional phrases (presented below) modulate the real life situation. Use the background knowledge, personal experience, profession skills to implement cooperative and emotional activity strategies.

Functional phrases for cooperative strategies to express persuasion:

I’m convinced that ... You really should ... That’s quite a good thing, you know.

Don’t be ridiculous, it’s not that expensive for ... I can assure you

Functional phrases for cooperative strategies to express denial:

I would rather not. No way. Not if you pay me. No, but thanks for ... It won’t do. I’m afraid it’s against ... With regret, I’m going to have to say no.

Третій розділ дисертації «**Експериментальна перевірка ефективності методики формування СПОС майбутніх програмістів на основі соціокогнітивного підходу з використанням інтернету**» присвячено аналізу компонентів лінгводидактичної моделі формування СПОС майбутніх програмістів, організації та інтерпретації результатів експериментальної перевірки ефективності запропонованої методики, а також формулюванню методичних рекомендацій щодо організації процесу формування СПОС майбутніх програмістів.

Моделювання процесу формування СПОС майбутніх програмістів здійснювалося з урахуванням принципів системності, цілісності, наступності, структурованості, функціональності, комунікативності, а також принципів соціокогнітивного підходу. Сконструйована лінгводидактична модель формування СПОС майбутніх програмістів – система взаємопов’язаних складників у межах компонентів (цільового, концептуального, змістового, процесуального, результативного та коригувального), які відображають цілеспрямований педагогічний процес:

мету і завдання, концептуальну парадигму, зміст формування СПОС, систему вправ та завдань, організаційні особливості, очікуваний результат. Педагогічними умовами реалізації лінгводидактичної моделі формування СПОС майбутніх програмістів із використанням інтернету через призму соціокогнітивного підходу є: 1) комплексне залучення сучасних технологій навчання іноземних мов із використанням інтернету; 2) постановка індивідуальних цілей та побудова діаграми успіху, які допомагають підвищити ефективність навчального процесу; 3) активне залучення студентів до формування у них СПОС у процесі аудиторної та самостійної роботи; 4) активізація ресурсів довготривалої пам'яті шляхом планованого регулярного повторення навчального матеріалу; 5) адаптація навчальних матеріалів до психологічних особливостей та інтересів студентів, а також до рівня сформованості в них ПООК.

Із метою доведення ефективності методики формування у майбутніх програмістів СПОС із використанням інтернету через призму соціокогнітивного підходу проведено комплексний методичний експеримент із залученням методів математичної статистики, а також здійснено інтерпретацію результатів дослідження. Проведений експеримент був базовим, природнім, вертикально-горизонтальним. У ньому взяли участь 144 студенти 1-го і 2-го курсів факультету прикладної математики та інформатики Львівського національного університету імені Івана Франка, об'єднаних у п'ять експериментальних (ЕГ) та п'ять контрольних груп (КГ), які, відповідно, склали п'ять експериментальних пар.

У ході підготовки експериментального дослідження було сформульовано гіпотезу (полягала у припущенні, що процес формування СПОС буде більш ефективним, якщо здійснюватиметься за експериментальною методикою); визначено мету (перевірка гіпотези дослідження шляхом організації навчання за експериментальною методикою у ЕГ і зіставлення отриманих результатів із результатами навчання за методикою, прийнятою у зазначеному університеті у КГ у процесі вивчення студентами факультету прикладної математики та інформатики згаданого університету навчальних дисциплін «Іноземна мова» та «Іноземна мова професійного спілкування»); розроблено експериментальні матеріали (завдання для проведення передекспериментального і післяекспериментального зрізів); визначено рівні сформованості СПОС майбутніх програмістів (інтродуктивний, середній, рубіжний, просунутий, автономний, глобального володіння); обґрунтовано критерії (адекватність вживання КС та СПОС відповідно до комунікативної мети і рівня їх сформованості (гнучкість, лексична адекватність, граматична і фонетична коректність, змістовність висловлювань, когерентність) і показники оцінювання згаданих рівнів. Визначено варійовану умову експериментального навчання, якою є методика формування СПОС із використанням інтернету на основі соціокогнітивного підходу.

У процесі проведення формувального етапу експерименту (2013–2015 рр.) в ЕГ застосовувались такі технології навчання, як: брифінг і дебрифінг-рефлексія, рольова гра,

симуляція, а в позааудиторній роботі – інтернет чат-навчання, фасилітатором якого був викладач. На рис. 1, 2 відображено результати перед- та після експериментальних зрізів у КГ і ЕГ.

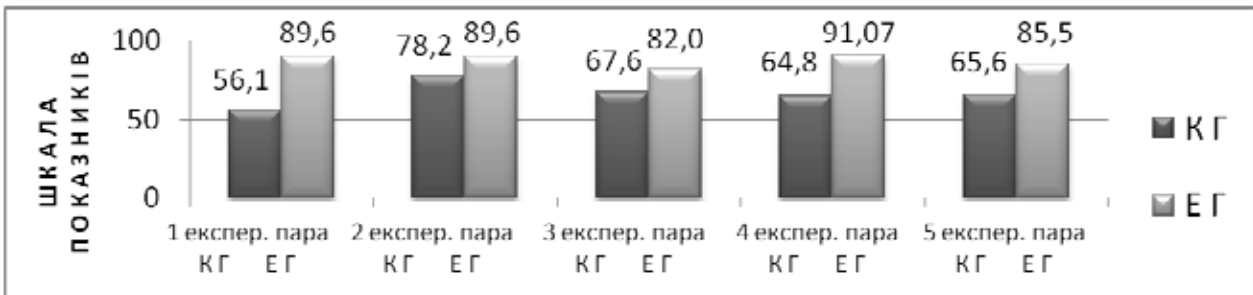

Рис. 1. Показники рівнів сформованості СППОС у КГ і ЕГ за даними післяекспериментального зрізу

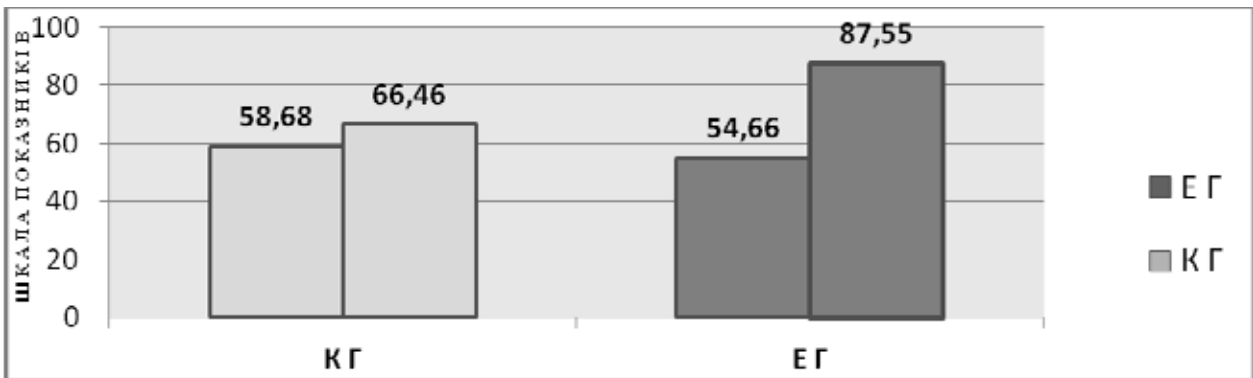

Рис.2 Динаміка зростання рівнів сформованості СППОС у КГ та ЕГ за середніми показниками перед- і післяекспериментальних зрізів

Отримані результати було перевірено за допомогою методів математичної статистики. За даними обчислень середніх значень показників передекспериментального, проміжних та післяекспериментального зрізів для усіх експериментальних та контрольних груп показник т-критерію Стьюдента склав 5,4 і знаходився у зоні значущості, показник U-критерію Манна – Уїтні склав 0 знаходився у зоні значущості. На основі застосування параметричних та непараметричних багатофакторних методів математичної статистики доведено валідність гіпотези методичного експерименту, а відтак – ефективність експериментальної методики формування СППОС майбутніх програмістів із використанням інтернету на основі соціокогнітивного підходу.

Динаміка зростання показників рівнів сформованості СППОС у студентів ЕГ значно перевищила динаміку зростання показників рівнів сформованості СППОС у студентів КГ в усіх експериментальних парах.

На основі результатів проведеного дослідження та експериментального навчання сформульовано методичні рекомендації щодо організації навчального процесу формування у майбутніх програмістів СПОС на основі соціокогнітивного підходу із використанням інтернету.

ВИСНОВКИ

У висновках підсумовано результати дослідження проблеми формування СПОС майбутніх програмістів через призму соціокогнітивного підходу із використання інтернету.

1. Уточнено структуру і зміст понять «іншомовна професійно орієнтована комунікативна компетентність майбутніх програмістів», «СПОС майбутніх програмістів».

На основі аналізу нормативної документації щодо іншомовної підготовки майбутніх програмістів у ВНЗ, а також вимог Загальноєвропейських рекомендацій із мовної освіти проблему формування СПОС майбутніх програмістів розглядаємо у контексті формування у згаданих фахівців ПООК. Здійснений аналіз джерел із проблеми дослідження дозволив трактувати поняття «іншомовна професійно орієнтована комунікативна компетентність майбутніх програмістів» як інтегративну якість таких фахівців, що виражається в комбінації лінгвістичних, соціолінгвістичних, галузевих і предметних професійних знань, навичок, умінь, здатності успішно реалізовувати комунікативні акти професійного характеру іноземною мовою і досягати комунікативної мети.

Встановлено, що структура ПООК майбутніх програмістів є багатокомпонентною, рівневою, ієрархічною. Виявлено інваріантні складники її рівнів. Між усіма компонентами ПООК майбутніх програмістів реалізуються горизонтально-вертикальні зв'язки. СПОС є інваріантними компонентами стратегічної компетентності майбутніх програмістів, яку трактуємо як здатність майбутніх фахівців успішно досягати комунікативної мети засобами коректно відібраних СПОС, що компенсують недостатню сформованість компонентів лінгвістичної, соціолінгвістичної, дискурсивної чи функціональної компетентностей.

Зіставлення існуючих класифікацій КС із практичною метою англійської професійно орієнтованої підготовки майбутніх програмістів, аналіз навчально-методичного забезпечення дисциплін «Іноземна мова», «Іноземна мова за професійним спілкуванням», «Ділова іноземна мова» низки вітчизняних ВНЗ, аналіз лінгвістичних особливостей домінуючих жанрів дискурсу сфери програмування, основних функцій спілкування довели, що превалюючими СПОС, які доцільно формувати у майбутніх програмістів, є вербальні адресатно орієнтовані: інформаційні, спонукальні, кооперативні, оцінно діяльнісні, емоційно діяльнісні стратегії, стратегії самопрезентації.

2. У процесі обґрунтування теоретичних засад виявлено, що ефективною концептуальною парадигмою формування у майбутніх програмістів СПОС є соціокогнітивний підхід, який передбачає інтеграцію соціальної й емоційної сфер навчання із когнітивною. Через призму соціокогнітивного

підходу студенти вивчають іноземну мову, відкривають для себе нову інформацію та конструюють власну систему знань і умінь через особистісний досвід. Ефективність формування СПОС через призму соціокогнітивного підходу безпосередньо залежить від урахування психологічних чинників цього процесу: особливостей функціонування різних видів пам'яті студентів, концентрації їх уваги на об'єкті навчання, функціонування механізму випереджувального прогнозування та ін.

3. Найбільш вагомими аспектами сконструйованої експериментальної методики формування у майбутніх програмістів СПОС на основі соціокогнітивного підходу з використанням інтернету є: наукове обґрунтування теоретичних положень, визначення змісту навчання, відбір навчального матеріалу, виокремлення етапів, обґрунтування системи вправ і завдань, побудова відповідної лінгводидактичної моделі.

Конструювання змісту навчання іноземної мови професійного спілкування майбутніх програмістів, спрямованого на формування у них СПОС відбувалося на основі врахування необхідності взаємопов'язаного формування стратегій спілкування з розвитком мовленнєвих навичок та вмінь, а також ключових характеристик дискурсу згаданих фахівців. Предметний компонент змісту навчання передбачає: сфери, теми і комунікативні ситуації; мовний і мовленнєвий матеріал, КС і СПОС. Процесуальний – організаційні, прагматичні знання (у. т.ч. КС і СПОС), соціолінгвістичні, предметні знання; рецептивні, репродуктивні навички, рецептивні і продуктивні уміння (у тому числі уміння вживання КС і СПОС); вправи та завдання для їх формування і розвитку. Зміст навчання іноземної мови майбутніх програмістів, спрямований на формування у них СПОС, структуровано з урахуванням принципів, які витікають із соціокогнітивного підходу: неперервності організації навчання впродовж усіх його етапів; адаптації студентів до навчального середовища, яке рекомендується щоразу оновлювати й урізноманітнювати; адаптації навчальних матеріалів до навчальних потреб, інтересів, рівня сформованості іншомовної комунікативної компетентності; підвищення ефективності процесу формування знань, навичок і умінь за допомогою сучасних технологій навчання, у т. ч. з використанням інтернету.

Здійснено відбір текстів, джерелами яких є інтернет-ресурси (сайти відомих ІТ – компаній, спеціалізовані журнали тощо) з опорою на визначені і обґрунтовані критерії відбору навчального матеріалу (демонстрація вживання стратегій у ситуаціях професійного спілкування; активізація вживання КС і СПОС в усіх видах мовленнєвої діяльності з опорою на говоріння і письмо; забезпечення поетапності, послідовності та наступності в оволодінні навчальним матеріалом; забезпечення дозованості навчального матеріалу; автентичність; доступність викладу навчального матеріалу як на теоретичному, так і на понятійному рівнях; комунікативність; ситуативність; проблемність).

4. Розроблена система вправ і завдань забезпечує ефективність процесу формування СПОС майбутніх програмістів. Формування СПОС пропонується здійснювати у два основні етапи, відповідно до вимог навчальних планів підготовки бакалаврів, якими є: формування КС студентів у процесі вивчення загального курсу іноземної мови і формування СПОС під час засвоєння курсу іноземної мови професійного спілкування. Кожен із визначених етапів включає низку підетапів: 1) ознайомлення студентів зі стратегіями; 2) автоматизація мовленнєвих дій зі стратегіями в усіх видах мовленнєвої діяльності з опорою на продуктивні види; 3) реалізація стратегій у комунікативній діяльності.

Сконструйована лінгводидактична модель формування СПОС майбутніх програмістів на основі соціокогнітивного підходу з використанням інтернету, компонентами якої є: цільовий, концептуальний, змістовий, процесуальний, результативний і коригувальний, забезпечила інтеграцію теоретичних і практичних аспектів іншомовної підготовки згаданих фахівців у ВНЗ.

5. Ефективність розробленої методики доведено у процесі методичного експерименту (відкритого, базового, природнього, вертикально-горизонтального), який проводився у три етапи: передекспериментальний зріз, формувальний етап, післяекспериментальний зріз. Передекспериментальний зріз дозволив встановити, що рівень сформованості іншомовної комунікативної компетентності вступників до ВНЗ у 2013–2014 н.р. не відповідав вимогам Державного стандарту базової і повної загальної середньої освіти, оскільки на рівні В 1 згідно із Загальноєвропейськими рекомендаціями він був сформований лише у 17,4 % першокурсників факультету прикладної математики та інформатики Львівського національного університету імені Івана Франка. На формувальному етапі в експериментальних групах реалізовувалась методика формування у майбутніх програмістів СПОС на основі соціокогнітивного підходу з використанням інтернету. Особлива увага відводилась організації позааудиторного онлайн чат-навчання студентів. Інтерпретація результатів післяекспериментальних зрізів дозволила довести валідність гіпотези експериментального дослідження.

За результатами впровадження експериментальної методики у ході проведення методичного експерименту сформульовано методичні рекомендації для викладачів іноземних мов щодо організації навчання, спрямованого на формування у майбутніх програмістів СПОС.

Проведене дослідження не вичерпує усіх аспектів наукової проблеми. Особливості формування СПОС фахівців інших спеціальностей із перспективою розробки відповідних методик можуть бути предметом подальших наукових розвідок у цьому напрямку.

СПИСОК ОПУБЛІКОВАНИХ ПРАЦЬ ЗА ТЕМОЮ ДИСЕРТАЦІЇ

Публікації у наукових фахових виданнях України

1. Семеряк І. З. Особливості змісту навчання, спрямованого на формування стратегій іншомовного професійно - орієнтованого спілкування майбутніх програмістів / І. З. Семеряк // Науковий часопис національного педагогічного університету імені М.П. Драгоманова : збірник наукових праць. – 2014. – Випуск 49. – К. : Вид-во НПУ імені М. П. Драгоманова. – С. 155-160. – Серія № 5. Педагогічні науки: реалії та перспективи.
2. Семеряк І. З. Зміст експериментального навчання майбутніх програмістів з формування умінь іншомовного спілкування в умовах комфортного навчального середовища / І. З. Семеряк // Наукові записки Тернопільського національного педагогічного університету імені Володимира Гнатюка. / За ред. Г. Терещука. – 2014. – № 3. – С. 49-54. – Серія: Педагогіка.
3. Семеряк І. З. Формування стратегії самопрезентації майбутніх програмістів засобами дидактичної гри у процесі навчання іноземної мови професійного спілкування / І. З. Семеряк // Науковий вісник Ужгородського національного університету / За ред. І. В. Козубовської. – 2014. – № 34. – С. 174-177. – Серія: Педагогіка, соціальна робота.
4. Семеряк І. З. Особливості роботи пам'яті та коцентрації уваги у процесі формування стратегій іншомовного професійно орієнтованого спілкування майбутніх програмістів / І. З. Семеряк // Наукові записки Тернопільського національного педагогічного університету імені Володимира Гнатюка. / За ред. Г. Терещука. – 2015. – № 3. – С. 63-71. – Серія: Педагогіка.
5. Семеряк І. З. Відбір навчального матеріалу для формування стратегій іншомовного професійно орієнтованого спілкування майбутніх програмістів засобами інтернет-ресурсів / І. З. Семеряк // Педагогічний альманах : збірник наукових праць / редкол. В. В. Кузьменко (голова) та ін. – Херсон : КВНЗ «Херсонська академія неперервної освіти», 2015. – Випуск 27. – С. 180-187.

Статті у наукових періодичних виданнях іноземних держав

6. Semeriak I. The Issues of Building the Communication Strategies in English for Professional Purposes for Prospective Programmers with the Use of Internet on the Basis of Socio-cognitive Approach / I. Semeriak // Intellectual Archive, Toronto. – 2015. – Vol 4. – № 6. – P. 55 – 64. – (Education).
7. Semeriak I. Sociocognitive approach in action: applying its main principles to building students' communicative strategies in foreign language at the university level: Сборник научных докладов / I. Semeriak // Педагогика. Актуальные научные исследования. Теория, практика. – Познань. – 2015 – С. 73 – 77.

Навчально-методичні посібники

8. Микитенко Н. О., Семеряк І. З. IT Student's English Handbook: посібник з англійської мови для майбутніх програмістів / Н. О. Микитенко, І. З. Семеряк. – Тернопіль : Вектор, 2015. – 141 с.

**Опубліковані праці апробаційного характеру,
які додатково висвітлюють наукові результати дисертації**

9. Семеряк І. З. Метафора як домінуюча стилістична складова промови Стіва Джобса у Стенфорді 15 червня 2005 року / І. З. Семеряк // Актуальні проблеми сучасної лінгвістики та методики навчання іноземних мов у дослідженнях студентів: збірник статей. – Харків : ХНУ імені В.Н. Каразіна, 2012. – Вип.8, Ч. 2. – С. 58 – 65.
10. Семеряк І. З. Академічне письмо у курсі англійської мови для студентів економічного факультету ЛНУ імені Івана Франка / І.З. Семеряк // Роль письма у викладанні гуманітарних дисциплін : тези доповідей науково-методичної конференції (Львів, 29 березня 2013р.). – Львів : ПАІС, 2013. – С. 52-53.
11. Семеряк І. З. Проблема концентрации внимания в процессе формирования иноязычных коммуникативных стратегий будущих программистов средствами интернет - технологий / І. З. Семеряк // Теория и практика профессионально ориентированного обучения иностранным языкам: материалы VIII Международной научно-практической конференции (Минск, 14-16 мая 2015г.) / Ред. Е.М. Дубровенко, Н.А. Круглик. – Минск : Междунар. ун-т «МИТСО», 2015. – С.115-118.
12. Семеряк І. З. Лінгво-прагматичні характеристики дискурсу фахівців сфери програмування у контексті формування іншомовної професійно орієнтованої дискурсивної компетентності майбутніх програмістів / І. З. Семеряк // Лінгвістична теорія та практика: історичне надбання, актуальні проблеми та перспективи розвитку: тези доповідей IX Міжнародної науково-практичної конференції, присвяченої пам'яті доктора філол. наук, проф. А.К. Корсакова (Одеса, 11 грудня 2015 р.). – Одеса : МГУ, 2015. – 2-е вид. доп. – С. 114-118.

АНОТАЦІЯ

Семеряк І. З. Соціокогнітивний підхід до формування стратегій іншомовного професійно орієнтованого спілкування майбутніх програмістів із використанням інтернету. – Рукопис.

Дисертація на здобуття наукового ступеня кандидата педагогічних наук за спеціальністю 13.00.02 – теорія та методика навчання (германські мови). – Тернопільський національний педагогічний університет імені Володимира Гнатюка. – Тернопіль, 2016.

Дисертацію присвячено проблемі формування стратегій іншомовного професійно орієнтованого спілкування майбутніх програмістів із використанням інтернету на основі соціокогнітивного підходу. Проаналізовано сутність та структуру іншомовної професійно орієнтованої компетентності майбутніх програмістів як стратегічної мети їх іншомовної освіти. Визначено провідні стратегії іншомовного професійно орієнтованого спілкування майбутніх

програмістів, обґрунтовано дидактичні та психолого-педагогічні передумови формування стратегій іншомовного професійно орієнтованого спілкування у майбутніх програмістів на основі соціокогнітивного підходу, висвітлено сучасні технології формування стратегій іншомовного професійно орієнтованого спілкування майбутніх програмістів. Викладено основні положення експериментальної методики: висвітлено зміст формування стратегій іншомовного професійно орієнтованого спілкування майбутніх програмістів, обґрунтовано критерії відбору навчального матеріалу, визначено етапи і розроблено відповідну систему вправ і завдань, сконструйовано лінгводидактичну модель. Експериментально перевірено ефективність запропонованої методики, укладено методичні рекомендації щодо формування стратегій іншомовного професійно орієнтованого спілкування майбутніх програмістів із використанням інтернету у контексті соціокогнітивного підходу.

Ключові слова: стратегії іншомовного професійно орієнтованого спілкування, майбутні програмісти, соціокогнітивний підхід, експериментальна методика, система вправ і завдань, відбір навчального матеріалу.

RESUME

Semeryak I. Z. A socio-cognitive approach to building English for professional purposes communicative strategies of prospective programmers with application of Internet. – Manuscript.

Thesis for a Candidate Degree in Pedagogical Studies, Specialty 13.00.02 – Teaching Theory and Methodology: Germanic Languages. – Ternopil National V. Hnatiuk Pedagogical University. – Ternopil, 2016.

The thesis is concerned with the issue of building English for professional purposes (EPP) communicative strategies of prospective programmers with application of Internet based on the socio-cognitive approach. The essence and structure of EPP competence of prospective programmers as a strategic objective of their foreign language training is analyzed. An EPP communicative competence of prospective programmers is presented as an integral quality of a prospective programmer that is expressed by the combination of the components of linguistic, socio-linguistic, discursive, functional and strategic competences. The complex analysis of the notion of EPP communicative competence allows to deduce that the structure of EPP communicative competence of prospective programmers is a hierarchical one, since knowledge, abilities, skills, aptitudes, strategies, which are consequently the components of competences, and also motivation factors and experience of communicative activity constitute EPP communicative competence.

The strategy of EPP communication is defined as the array of step-by-step mental speech actions, aimed at modelling individual communicative behaviour in the context of EPP communication in pursuit of communicative goal. The criterion of prospective programmers' communicative needs in EPP

communication is established as the main criterion for selecting key EPP communicative strategies. The leading groups of EPP strategies of prospective programmers were defined: 1) informative, 2) stimulating, 3) emotional and activity-based, 4) value and activity-based, 5) cooperative, 6) self representation.

The theoretical prerequisites of building communicative strategies based on socio-cognitive approach are grounded, effective technologies of building EPP speaking strategies of prospective programmers are highlighted.

The main principles of sociocognitive approach are analyzed and implemented in the suggested methodology. The content of building EPP communicative strategies of prospective programmers is elucidated. The peculiarities and criteria of selection of learning material (presentation of strategies in professional communicative situations, EPP communicative strategies usage in typical situations with the focus on speaking and writing, sequence and succession in presenting learning material, authenticity, accessibility of the materials on the theoretical and cognitive levels, potential to create communicative situations and problematic tasks) are revealed.

Building EPP communicative strategies of prospective programmers is outlined by two main stages: building communicative strategies in the process of learning General English and building EPP speaking strategies in the process of learning English for Specific Purposes. Each stage comprises a number of sub-stages: 1) building communicative strategies while learning General English; 2) building EPP communicative strategies while learning English for Specific Purposes and substages that are the components of the above stated stages (presentation of communicative strategies in the context of their usage, activating students' usage of strategies, using strategies in communicative activities).

The appropriate system of exercise and assignments was designed. The dominating types of exercise are: receptive, simulative communicative, receptive-reproductive and simulative communicative, receptive-reproductive and communicative, productive and simulative communicative, productive and communicative ones.

A linguo-didactic model is substantiated, its components (objectives, conceptual basis, content, organizational arrangement, results and correction) are grounded in the thesis.

The effectiveness of the presented methodology is experimentally proved, teaching instructions of building EPP communicative strategies of prospective programmers with application of Internet in the framework of socio-cognitive approach were compiled.

Key words: English for professional purposes speaking strategies, prospective programmers, socio-cognitive approach, experimental methodology, system of exercise and assignments, selection of learning material.

АННОТАЦИЯ

Семеряк И. З. Социокогнитивный подход к формированию стратегий иноязычного профессионально ориентированного общения будущих программистов с использованием интернета. – Рукопись.

Диссертация на соискание ученой степени кандидата педагогических наук по специальности 13.00.02 – теория и методика обучения (германские языки). – Тернопольский национальный педагогический университет имени Владимира Гнатюка – Тернополь, 2016.

Диссертация посвящена проблеме формирования стратегий иноязычного профессионально ориентированного общения будущих программистов с использованием интернета на основе социокогнитивного подхода. Проанализированы сущность и структура иноязычной профессионально ориентированной компетентности будущих программистов как стратегическая цель их иноязычного обучения. Определены ведущие стратегии иноязычного профессионально ориентированного общения будущих программистов, обоснованы дидактические и психолого-педагогические основы формирования стратегий иноязычного профессионально ориентированного общения будущих программистов на основе социокогнитивного подхода, освещены современные технологии формирования стратегий иноязычного профессионально ориентированного общения будущих программистов. Изложены основные положения экспериментальной методики: произведен анализ содержания формирования стратегий иноязычного профессионально ориентированного общения будущих программистов, обоснованы критерии отбора учебного материала, определены этапы и разработана соответствующая система упражнений и заданий, сконструирована лингводидактическая модель. Экспериментально проверена эффективность предложенной методики, составлены методические рекомендации по формированию стратегий иноязычного профессионально ориентированного общения будущих программистов с использованием интернета в контексте социокогнитивный подхода.

Ключевые слова: стратегии иноязычного профессионально ориентированного общения, будущие программисты, социокогнитивный подход, экспериментальная методика, система упражнений и заданий, отбор учебного материала.

Підписано до друку 01.03.2016 р.
Формат 60x84/16.
Папір друк. Друк офсетний.
Ум. друк. арк. 0,9. Обл.-вид. арк. 0,9.
Наклад 100 прим. Зам. № 03/16/1-9

Віддруковано у видавничому центрі "Вектор"
46018, м. Тернопіль, вул. Львівська, 12,
тел. 8 (0352) 40-08-12

Свідоцтво про внесення суб'єкта видавничої справи
до державного реєстру видавців, виготівників
і розповсюджувачів видавничої продукції
серія ТР № 46 від 07 березня 2013р.
ФО Осадца Ю.В.